

Quickscan flora en fauna

Slachthuislaan te Den Haag

Opdrachtgever: B3 bouwadviseurs bv
Vreeburglaan 36
2242 RT Wassenaar

Contactpersoon: de heer P. Lakerveld

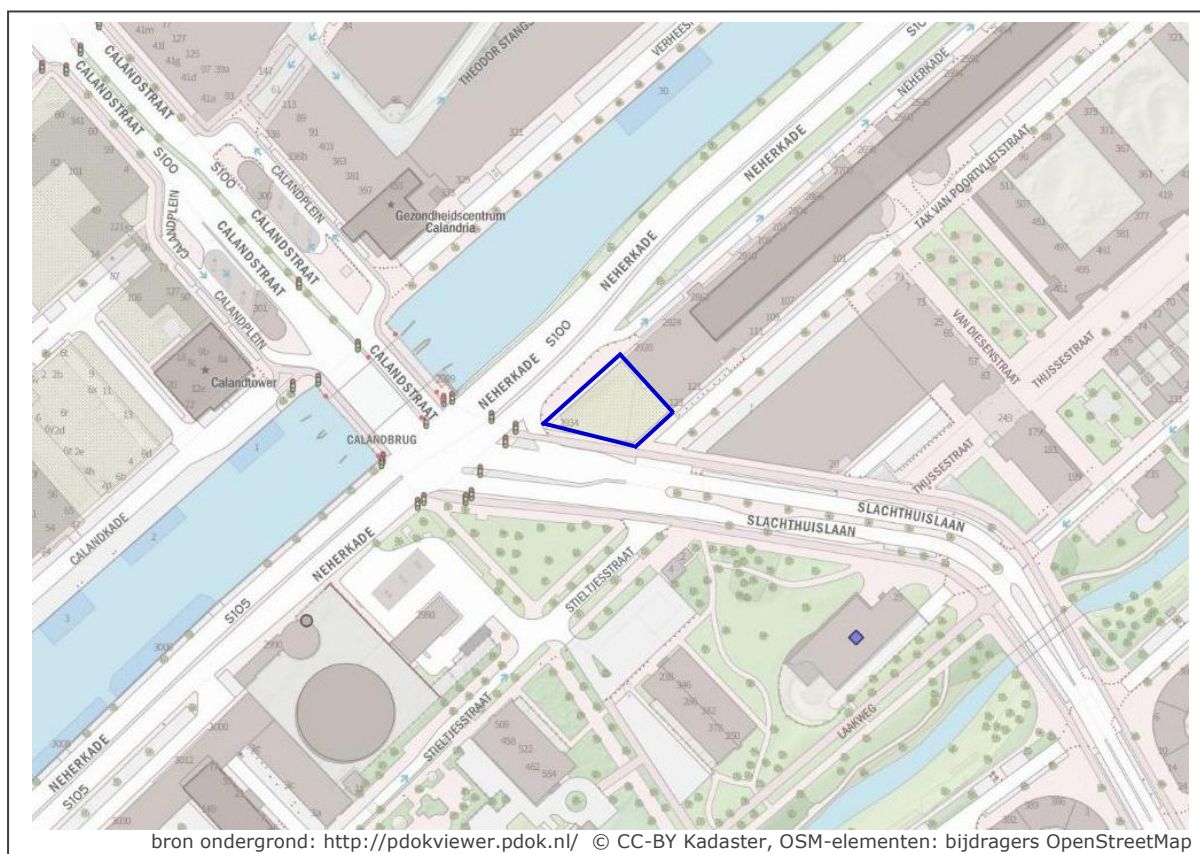
Uitgevoerd door: de Bouwecoloog
drs. M.J. Perk (Martijn)
06-49148005

Projectnummer: 19001
Datum veldwerk: 12 februari 2019
Datum rapportage: 14 februari 2019
Versie: Definitief

Bijlage(n): -

de Bouwecoloog is lid van het
Netwerk Groene Bureaus

Samenvatting

Op de hoek van de Slachthuislaan en de Neherkade ligt een braakliggend terrein van circa 700m². De aanleiding voor onderhavige quickscan flora en fauna betreft de voorgenomen realisatie van een woontoren op dit terrein.

Voor de bepaling van mogelijke effecten van het gebouw op beschermde soorten zijn het plangebied en de directe omgeving onderzocht door middel van een bronnenonderzoek en een oriënterend locatiebezoek. Op basis van de quickscan flora en fauna wordt geconcludeerd dat geen beschermde planten en geen vaste rust- of verblijfplaatsen of essentiële leefgebieden van beschermde diersoorten aanwezig zijn in het plangebied.

Door het toepassen van de zorgplicht zal geen overtreding van de Wet natuurbescherming worden begaan. De voorgenomen werkzaamheden zullen hierdoor geen effect hebben op beschermde ecologische waarden.

Met deze quickscan wordt geconcludeerd dat geen nader onderzoek en geen ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig zijn voor de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied.

Foto's 1 t/m 4 – Overzichtsfoto's van het plangebied. Boven: het plangebied met omgeving, gezien vanaf het zuidoosten (links) en vanuit het westen (rechts). Onder: het plangebied, vanuit het zuiden en westen.

Inhoud

1.	Inleiding	4
1.1.	<i>Aanleiding</i>	4
1.2.	<i>Doel</i>	4
1.3.	<i>Methode</i>	4
2.	Wet natuurbescherming	5
3.	Bronnenonderzoek	6
3.1.	<i>Gebieden</i>	6
3.2.	<i>Soorten</i>	6
3.3.	<i>Soortenmanagementplan Den Haag</i>	7
3.4.	<i>Interpretatie</i>	8
4.	Locatiebezoek	9
5.	Resultaten	10
6.	Conclusie en aanbevelingen	12
6.1.	<i>Conclusie</i>	12
6.2.	<i>Aanbevelingen</i>	12
6.3.	<i>Natuurinclusief bouwen</i>	12
7.	Geldigheidstermijn en verantwoording	13

1. Inleiding

In opdracht van B3 bouwadviseurs bv heeft de Bouwecoloog een quickscan flora en fauna uitgevoerd van het plangebied Slachthuislaan te Den Haag. De grens van dit plangebied is in de kaart op het voorblad globaal aangegeven met een blauwe lijn.

1.1. Aanleiding

De aanleiding voor de quickscan flora en fauna betreft de voorgenomen realisatie van een woontoren met een hoogte van 73 meter op de hoek van de Slachthuislaan en de Neherkade. Dit plangebied betreft een braakliggend terrein van circa 700m².

1.2. Doel

Het doel van een quickscan flora en fauna is het toetsen van werkzaamheden aan de soortenbescherming van de Wet natuurbescherming. Met een quickscan wordt de onderzoeksvraag beantwoord of de voorgenomen werkzaamheden een effect zullen hebben op beschermde ecologische waarden.

1.3. Methode

Met bronnenonderzoek en een oriënterend locatiebezoek wordt onderzocht of beschermde ecologische waarden voor het plangebied kunnen worden uitgesloten. Tevens wordt onderzocht of negatieve effecten op eventuele beschermde waarden uitgesloten kunnen worden. Indien beschermde natuurwaarden en negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden, zal worden geadviseerd om vervolgonderzoek uit te laten voeren en indien noodzakelijk een ontheffing op de Wet natuurbescherming aan te vragen.

Als uit een quickscan blijkt dat geen noodzaak bestaat tot nader onderzoek of een ontheffing op de Wet natuurbescherming, wordt de quickscan wel geaccepteerd als een voldoende dragend onderdeel van een goede ruimtelijke onderbouwing.

2. Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) van kracht. Deze wet vervangt onder andere de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De Wnb beschermt hiermee soorten, gebieden en de instandhouding van bossen.

Het bevoegd gezag in het kader van de Wnb betreft over het algemeen de provincie, het Rijk is bevoegd gezag als het bijvoorbeeld een project of gebied betreft dat niet op provinciaal niveau is ingedeeld. De provincie is tevens het bevoegd gezag voor het Natuurnetwerk Nederland (hierna: NNN, voorheen heette dit EHS).

Bij de Wnb is de bescherming van soorten¹ verdeeld in drie niveaus:

1. Europees beschermde soorten, deze bescherming is overgenomen uit de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern & Bonn (hierna: VR, HR/B&B). Dit betreft onder andere jaarrond beschermde vogels, vleermuizen en bijvoorbeeld de rugstreeppad.
2. Nationaal beschermde soorten, de zogenaamde 'andere soorten' in bijlagen A en B bij de Wnb. Bijlage A betreft in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. Bijlage B betreft wilde vaatplanten.
3. Bescherming via de zorgplicht, voor alle in het wild levende inheemse planten en dieren.

In principe moet een ontheffing worden aangevraagd voor werkzaamheden met negatieve effecten op soorten met Europese of nationale bescherming. Voor enkele soorten is het tevens mogelijk om met een door het Rijk (ministerie van LNV) goedgekeurde gedragscode te werken. Tevens gelden provinciale regelingen, zoals vrijstellingsregelingen voor bepaalde soorten.

Voor broedende vogels kan geen ontheffing worden aangevraagd. Werkzaamheden waarbij broedvogels worden verstoord, mogen daarom niet worden uitgevoerd. Het broedseizoen kent geen vaste grensdata, van belang is of de werkzaamheden een broedgeval verstoren of vernietigen.

Van een aantal vogelsoorten is de functionaliteit van het nest jaarrond beschermd. Het vernietigen van het nest en/of de directe omgeving is daardoor het hele jaar verboden. Na een specifiek onderzoek kan echter wel een ontheffing voor het vernietigen van de jaarrond beschermde nestlocatie worden aangevraagd.

De jaarrond beschermde soorten zijn in vijf verschillende categorieën² ingedeeld:

1. soorten die het nest ook buiten het broedseizoen gebruiken,
2. koloniebroeders,
3. honkvaste soorten,
4. soorten die jaarlijks hetzelfde nest gebruiken,
5. soorten die beschermd zijn indien dit ecologisch gezien noodzakelijk is.

¹ Zie ook de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', zie: https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/documenten/effectenindicator/Soortenbescherming_bij_ruimtelijke_ingrepen_1.4_01022017.pdf

² http://www.vogelsendewet.nl/download/Bijlage_Aangepaste_lijst_jaarrond_beschermde_vogelnesten.pdf

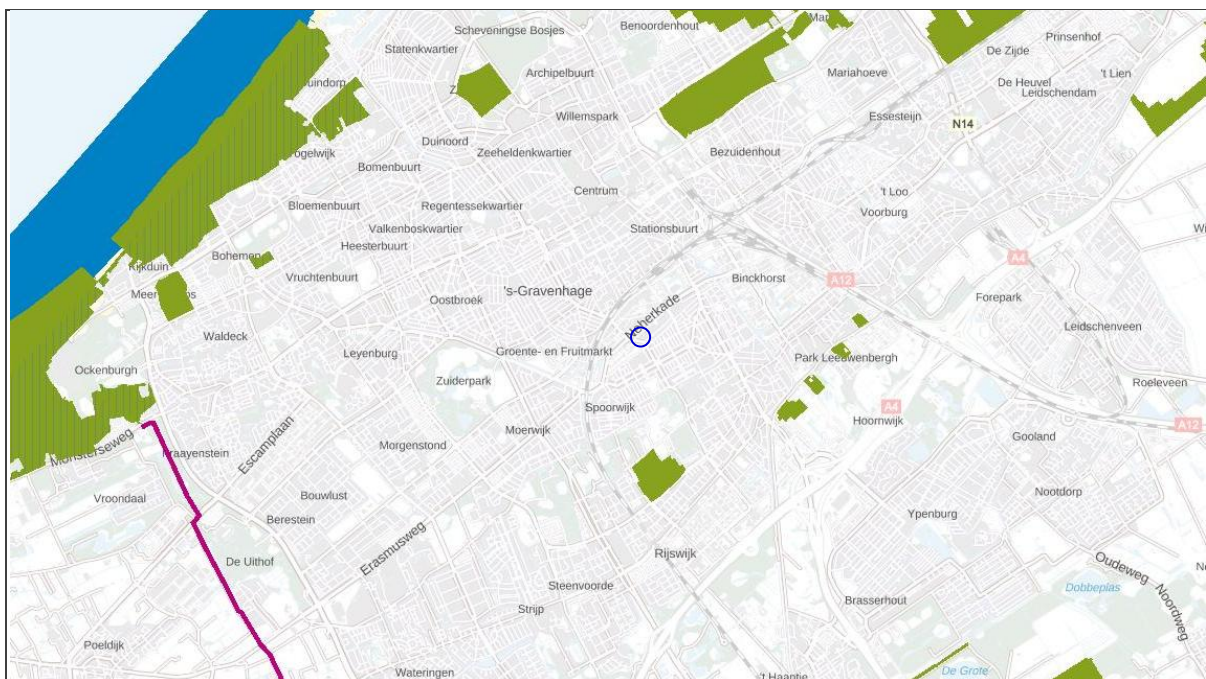

3. Bronnenonderzoek

3.1. Gebieden

Via de kaartenbank op de website³ van de provincie Zuid-Holland zijn webkaarten beschikbaar met de locaties van beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en het NNN.

Uit deze webkaarten blijkt dat het plangebied niet in een beschermd natuurgebied ligt. Het plangebied bevindt zich op circa 1,4 km van het dichtstbijzijnde onderdeel van het NNN en op circa 4.5 km ten oosten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ('Westduinpark & Wapendal'). Gebiedsbescherming vormt geen onderdeel van deze quickscan, maar op basis van de ligging van het plangebied en de aard van de werkzaamheden worden effecten op beschermde gebieden niet waarschijnlijk geacht.

Figuur 1 – kaart met de globale locatie van het plangebied (blauwe cirkel) en de beschermde natuurgebieden in de omgeving (verticale arcering: Natura 2000; groene en blauwe vlakken: het NNN; paarse lijnen: ecologische verbindingzones van het NNN) (bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>)

3.2. Soorten

De Nationale Databank Flora en Fauna⁴ (NDFF) bundelt, uniformeert en valideert natuurgegevens in Nederland. De gegevens brengen in beeld wat er bekend is over de verspreiding van planten- en diersoorten. De NDFF bevat onder andere gegevens van Waarneming.nl, Telmee.nl en gegevensbeherende organisaties zoals Sovon, RAVON en Floron. Hiermee wordt een eerste indruk verkregen van soorten die in het plangebied of de omgeving aanwezig zijn.

In onderstaand overzicht staan de beschermde soorten per soortgroep weergegeven, voor zover deze de afgelopen 5 jaar binnen een straal van 2 kilometer om het plangebied in de NDFF staan vermeld⁵.

In het overzicht worden de soorten weergegeven met Europese of nationale bescherming en de vogels met een jaarrond beschermd nest.

³ <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

⁴ <https://www.ndff.nl/>

⁵ © NDFF – geraadpleegd op 21 januari 2019 - Deze informatie is afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden

Vaatplanten

HR/B&B: -
 Nationaal: Kartuizer anjer, schubvaren, wilde ridderspoor

Vleermuizen

HR/B&B: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis
 Nationaal: -

Overige zoogdieren

HR/B&B: -
 Nationaal: eekhoorn

Reptielen

HR/B&B: -
 Nationaal: -

Amfibieën

HR/B&B: -
 Nationaal: alpenwatersalamander

Vissen

HR/B&B: -
 Nationaal: -

Vogels

Categorie 1: -
 Categorie 2: gierzwaluw, huismus
 Categorie 3: grote gele kwikstaart
 Categorie 4: buizerd, havik
 Categorie 5: blauwe reiger, boerenzwaluw, boomklever, boomkruiper, bosuil, ekster, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht

Overige dieren (zoals insecten en weekdieren)

HR/B&B: -
 Nationaal: grote vos

3.3. Soortenmanagementplan Den Haag

Om werkzaamheden aan woningen uit te kunnen voeren met het behoud van gebouwbewonende soorten hebben de gemeente Den Haag en de Haagse woningcorporaties een soortenmanagementplan⁶ (SMP) opgesteld. De betrokken organisaties willen met dit SMP een gebiedsontheffing op de Wet natuurbescherming verkrijgen.

Ten behoeve van het SMP is onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van de huismus, de gierzwaluw en vleermuizen. Voor de huismus en de gierzwaluw waren reeds gebiedsdekkende inventarisaties uitgevoerd, deze zijn opgenomen in het SMP. Op basis van historische gemeentedeckende inventarisatiegegevens van vleermuizen zijn gerichte aanvullende onderzoeken uitgevoerd naar vleermuizen. Het huidige plangebied is bij dit onderzoek ingedeeld in een onderzoeksgebied voor nulmeting van massawinterverblijven van gewone dwergvleermuizen: hierbij is geen massawinterverblijf in de directe omgeving van het plangebied vastgesteld. Met het vleermuisonderzoek voor het SMP is nabij het plangebied wel een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis vastgesteld, dit betreft echter een locatie ten zuiden buiten de invloedssfeer van het plangebied. Andere verblijfplaatsen van vleermuizen of van de huismus of gierzwaluw zijn bij het onderzoek voor het SMP niet vastgesteld in de directe omgeving van het plangebied.

⁶ SMP Gebouwbewonende Soorten Den Haag, Gebiedsbescherming van gebouwbewonende fauna bij onderhoud, renovatie en sloop van woningen en gebouwen; Arcadis Nederland B.V., 2018; referentie Arcadis: 083707628 A; referentie Den Haag: RIS301384_Bijlage_2

Ten behoeve van het SMP is de gemeente ingedeeld in salderingsgebieden. Het plangebied van deze quickscan flora en fauna ingedeeld in het salderingsgebied 'Laakhaven-West'. Dit gebied heeft conform bijlage F van het SMP geen nesten van huismussen of gierzwaluwen en tevens geen kraamkolonies of massa-winterverblijven van vleermuizen.

3.4. Interpretatie

Indien een soort niet wordt verwacht op basis van het bronnenonderzoek geldt het volgende: deze soort kan afwezig zijn, maar tevens kan nog geen onderzoek zijn gedaan of kan onderzoek niet beschikbaar zijn. Gegevens van het bronnenonderzoek kunnen ook verouderd zijn, omdat waarnemingen van beschermde soorten slechts drie jaar geldig zijn. Het bronnenonderzoek kan hierdoor slechts worden gebruikt om voorafgaand aan het locatiebezoek een indruk van het plangebied en de omgeving te verkrijgen.

4. Locatiebezoek

Tijdens het oriënterend locatiebezoek is een inventarisatie van het plangebied uitgevoerd om een goed beeld te kunnen vormen van de (mogelijk) aanwezige soorten. Dit veldwerk is uitgevoerd door een deskundige ecooloog⁷.

Het weer en de omstandigheden ter plaatse van het plangebied bepalen welke soorten waar te nemen zijn. Tijdens het locatiebezoek op 12 februari 2019 was het helder, met weinig wind en ongeveer 10°C, waardoor de weersomstandigheden gunstig waren om bijvoorbeeld vogels waar te nemen. Bij het dichtstbijzijnde weerstation van het KNMI⁸ waren de daggemiddelden als volgt: -1,1 tot 9,8 °C, geheel bewolkt en droog, met windkracht 3 (ZW). Het veldwerk is in de middag uitgevoerd.

Het plangebied betreft een braakliggend terrein van circa 700m² naast een drukke kruising. Dwars door het terrein loopt een pad waarover voetgangers de weg afsnijden. Aan drie zijden van het plangebied grenst het terrein aan trottoirs, aan de oostzijde grenst het aan een gebouw.

⁷ Deskundig conform de eisen van BIJ12 en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland/het Ministerie van LNV (<https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/ecologisch-deskundige>)

⁸ <https://projects.knmi.nl/klimatologie/daggegevens/>

5. Resultaten

Tijdens het locatiebezoek is een inventarisatie uitgevoerd van soorten die aanwezig waren in het plangebied en de directe omgeving daarvan, hierbij zijn geen beschermde planten of dieren aangetroffen. Met de inventarisatie zijn slechts enkele soorten vastgesteld, dit is ondermeer te verklaren door de ligging naast drukke wegen in een voornamelijk bebouwde omgeving.

De waarnemingen en verwachtingen op basis van habitatkenmerken en het bronnenonderzoek worden hieronder per soortgroep behandeld.

Vaatplanten

In het plangebied zijn tussen de grassen ook wilde en verwilderde soorten aangetroffen. Langs de gevel van het naastgelegen gebouw staan enkele struiken bamboe, verder zijn voornamelijk de zeer algemene kruiden zachte ooievaarsbek, vogelmuur en paardenbloem aangetroffen. De beschermde soorten uit het bronnenonderzoek zijn niet aangetroffen en worden op basis van het locatiebezoek ook niet verwacht. Bovendien is de dichtstbijzijnde groeiplaats van de Kartouzer anjer volgens de verspreidingsatlas⁹ niet wild. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van beschermde akkerkruiden, of andere beschermde planten. In het plangebied worden dus geen beschermde planten verwacht.

Vleermuizen

Tijdens het locatiebezoek is het plangebied en de directe omgeving beoordeeld op geschiktheid en toegankelijkheid voor vleermuizen. In het plangebied staan geen gebouwen of bomen, waardoor verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten zijn. De geplande nieuwbouw in het plangebied zorgt voor echter een andere bezonning van het naastgelegen gebouw. Het betreffende gebouw is aan de zijde van het plangebied geschikt voor vleermuizen, door een brede luchtspouw die toegankelijk is via brede open stootvoegen. Op basis de gegevens van het SMP in het bronnenonderzoek kan echter worden geconcludeerd dat dit naastgelegen gebouw geen locatie met een verblijfsfunctie van vleermuizen betreft.

Het is aannemelijk dat het plangebied incidenteel als foerageergebied gebruikt wordt door vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis. Onder andere door de aanwezige straatverlichting zal het plangebied echter geen onderdeel zijn van een essentieel foerageergebied of een vliegroute, daarvoor zijn in de directe omgeving geschiktere routes en gebieden aanwezig. Het plangebied vormt hierdoor geen essentieel leefgebied van vleermuizen. De voorgenomen werkzaamheden zullen geen effect hebben op beschermde waarden van vleermuizen.

Foto 5 – het naastgelegen gebouw heeft in de (rode) gevel die aan het plangebied grenst geschikte invliegopeningen voor vleermuizen.

Foto 6 – de brede luchtspouw is alleen toegankelijk via open stootvoegen, niet via de dakrand (of dilatatievoegen).

⁹ <https://www.verspreidingsatlas.nl/0403>

Overige zoogdieren

Tijdens de inventarisatie zijn in het plangebied geen aanwijzingen voor gebruik door beschermde zoogdieren aangetroffen. Holen en uitwerpselen van wilde dieren zijn niet aangetroffen. Wel zijn op diverse locaties sporen van honden aangetroffen, waardoor bevestigd wordt dat het plangebied intensief wordt gebruikt en daarmee minder geschikt is voor andere dieren. In het plangebied worden derhalve geen beschermde waarden van beschermde zoogdieren verwacht.

Reptielen en amfibieën

In het plangebied zijn geen geschikte schuilmogelijkheden aangetroffen voor reptielen en amfibieën. Door het drukke verkeer, gebrek aan schuilmogelijkheden en het gebrek aan oppervlaktewater in het plangebied ontbreekt geschikte leefomgeving voor amfibieën en reptielen. Incidenteel gebruik door een gewone pad kan echter niet worden uitgesloten, maar deze soort met vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen heeft geen vaste verblijfplaats in het plangebied. In het plangebied worden geen beschermde waarden voor reptielen of amfibieën verwacht.

Vissen

Aangezien geen oppervlaktewater in het plangebied aanwezig is, is uitgesloten dat er vissen aanwezig zijn.

Vogels

Tijdens het locatiebezoek zijn enkele overvliegende meeuwen gezien, in het plangebied zelf zijn geen vogels waargenomen. Door het ontbreken van bomen en gebouwen in het plangebied en het verkeer in en om het terrein wordt niet verwacht dat vogels in het plangebied zullen broeden. Bij het naastgelegen gebouw worden tevens geen broedgevallen van vogels verwacht, aangezien geschikte nestgelegenheid voor bijvoorbeeld huismussen en gierzwaluwen ontbreekt. Effecten op vogels met een jaarrond beschermd nest worden dus ook niet verwacht.

Overige soorten

Tijdens het locatiebezoek zijn geen insecten of andere overige soorten (zoals weekdieren) waargenomen. In het plangebied zijn slechts enkele planten aangetroffen die geschikt zijn als waardplant voor insecten, bijvoorbeeld als voedselbron voor bijen en vlinders. Op basis van de verspreidingsgegevens en het ontbreken van zowel soortspecifieke waardplanten als geschikte overwinteringsmogelijkheden kan echter worden uitgesloten dat beschermde insecten (waaronder libellen, dag- en nachtvlinders) en andere overige soorten gebruik zullen maken van het plangebied.

6. Conclusie en aanbevelingen

6.1. Conclusie

Op basis van het bronnenonderzoek en het oriënterend locatiebezoek wordt geconcludeerd dat in het plangebied geen beschermde planten en geen vaste rust- of verblijfplaatsen of essentiële leefgebieden van beschermde diersoorten aanwezig zijn. Met deze quickscan wordt derhalve geconcludeerd dat voor de voorgenumen werkzaamheden in het plangebied geen nader onderzoek en geen ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig zijn.

6.2. Aanbevelingen

Schade aan beschermde waarden moet altijd zo veel mogelijk vermeden en beperkt worden (mitigatie). Hiernaast is in de Wet natuurbescherming echter ook een algehele zorgplicht opgenomen, waarmee alle soorten worden beschermd. Deze zorgplicht houdt in dat zorgvuldig omgegaan moet worden met de omgeving, nadelige gevolgen voor planten en dieren moeten zo veel mogelijk worden voorkomen. Deze zorgplicht geldt altijd en voor iedereen.

De volgende maatregelen worden in het kader van de zorgplicht en mitigatie aanbevolen:

- Werkzaamheden vanaf één kant beginnen, zodat dieren veilig weg kunnen komen.
- Bij de start van de werkzaamheden rekening houden met het broedseizoen (indicatie: half maart t/m juli), zodat eventuele broedende vogels niet verstoord worden.
- Werkzaamheden bij daglicht laten plaatsvinden en het gebruik van kunstlicht zo veel mogelijk beperken, eventueel aangepaste armaturen gebruiken zodat lichtbronnen alleen het strikt noodzakelijke verlichten.
- Het ontstaan van plassen zoveel mogelijk tegengaan, als preventieve maatregel zodat amfibieën het plangebied niet koloniseren;
- Tijdens de werkzaamheden alert zijn op (beschermde) dieren en deze de ruimte en tijd geven om te vluchten.
- Indien nodig, zoals wanneer het beschermde soorten betreft, het advies van een deskundige inwinnen.

6.3. Natuurinclusief bouwen

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving beschermde soorten zijn waargenomen, die in de huidige situatie geen gebruik kunnen maken van het plangebied. Ten behoeve van de beschermde soorten in de omgeving kan bij de nieuwbouw in het plangebied gekozen worden voor natuurinclusief bouwen. Natuurinclusief bouwen is geen verplichting vanuit de Wet natuurbescherming, maar dit sluit goed aan op de zorgplicht en is wenselijk vanuit het gemeentelijk beleid.

De Bouwecoloog kan u adviseren over geschikte maatregelen voor bijvoorbeeld vogels en vleermuizen.

7. Geldigheidstermijn en verantwoording

Onderzoeksgegevens van beschermde soorten mogen in het kader van de Wet natuurbescherming maximaal 3 jaar oud zijn. Hierbij is een voorwaarde dat in de afgelopen drie jaar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden. In gebieden waar dergelijke veranderingen wel plaats hebben gevonden, moeten deze gegevens recenter zijn.

De Bouwecoloog is een onafhankelijk onderzoeks- en adviesbureau dat hierbij verklaart geen financiële of juridische belangen te hebben bij de resultaten en conclusies van het uitgevoerde onderzoek. De Bouwecoloog is, ondanks de zorgvuldigheid waarmee het onderzoek is uitgevoerd, niet verantwoordelijk voor eventuele afwijkingen en voor de eventuele gevolgen daarvan.

Het is niet toegestaan dit document zonder schriftelijke toestemming van de Bouwecoloog anders dan in zijn geheel te reproduceren.